

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

УХВАЛЕНО

Вченою радою СНАУ
(протокол № 6 від 26.12.2017р.)
Голова Вченої ради, ректор
_____ В. І. Ладика

ПОЛОЖЕННЯ

про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ

I. Загальні положення

1.1. Положення «Про запобігання та виявлення академічного плагіату в Сумському НАУ» (далі – Положення) розроблено відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та Статуту університету з метою підвищення якості навчання, розвитку навичок коректної роботи із джерелами інформації, активізації самостійності та індивідуальності при створенні авторського твору та відповідальності за порушення загальноприйнятих правил; з метою запобігання поширення плагіату в письмових роботах студентів (зокрема кваліфікаційних робіт бакалавра, спеціаліста та магістра) з боку студентів усіх форм навчання.

1.2. Під плагіатом розуміють оприлюднення (опублікування), повністю або частково, чужого твору під іменем особи, яка не є автором цього твору (ст. 50 ЗУ «Про авторське право і суміжні права»).

Під академічним плагіатом розуміють навмисне відтворення студентом у письмовій або електронній формі чужого твору, опублікованого на паперовому або офіційно оприлюдненого на електронному носії, повністю або частково, під своїм іменем без посилання на автора.

1.3. У Положенні зустрічаються наступні поняття:

- автор – фізична особа, творчою працею якої створено твір;
- твір – письмова робота, інформація, як результат навчальної діяльності студента, представлена на паперових носіях або у електронному вигляді у мережі Інтернет чи оприлюднена на офіційному Web-сайті університету (магістерська (бакалаврська) робота, курсова робота, реферат, есе, контрольна робота тощо);
- цитата – порівняно короткий уривок з літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого (оприлюдненого на офіційному Web-сайті) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

1.4. Розрізняють наступні види плагіату:

- видання виконаної іншим автором роботи за свою без внесення в неї жодних змін та належного оформлення цитування;
- копіювання значної частини чужої роботи в свою без внесення в запозичене жодних змін та належного оформлення цитування;
- внесення незначних правок у скопійований матеріал (переформулювання речень, зміна порядку слів в них тощо) та без належного оформлення цитування;
- парафраза – переказ своїми словами чужих думок, ідей або тексту. Сутність парафрази полягає в заміні слів (знаків), фразеологічних оборотів або пропозицій при використанні будь-якої авторської наукової праці (збереженої на електронних або паперових носіях, у тому числі розміщеної в мережі Інтернет),
- компіляція - неприпустимий спосіб представлення інформації у творах, створення значного масиву тексту без поглибленого вивчення проблеми шляхом копіювання тексту із низки джерел без внесення в нього правок, без самостійного дослідження та опрацювання джерел.

2. Профілактика плагіату у навчальному процесі

2.1. Для профілактики плагіату в університеті та з метою стимулювання студентів усіх форм навчання до самостійного виконання творів пропонуються наступні заходи:

- підготовка та розповсюдження методичних рекомендацій з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на матеріали, використані у творах;
- запровадження на факультетах спеціальних занять з дисципліни «Основи науково-дослідної роботи», на яких акцентувати увагу на коректне використання у творах інформації з інших джерел та уникнення плагіату, правила опису джерел та оформлення цитувань;
- захист творів проводити публічно, а саме: кращі твори обговорювати на наукових конференціях, представляти до публікації в університетських та інших наукових виданнях; організувати заслуховування кращих робіт на засіданнях наукових студентських гуртків, круглих або дискусійних столів; доповіді щодо виконаних робіт заслуховувати на засіданнях кафедр, на яких виконувалася робота;
- при рекомендації твору до захисту твір має бути перевірений на відсутність академічного плагіату;
- створення умов, що унеможливають академічний плагіат, як то: введення до виховної роботи факультетів, кафедр заходів із формування у здобувачів вищої освіти етичних норм, що унеможливають академічний плагіат; не допускати твори до захисту, притягнення до відповідальності за академічний плагіат тощо;
- розміщення даного Положення на офіційному Web-сайті.

2.2. Система запобігання та виявлення академічного плагіату розповсюджується на всіх студентів університету незалежно від форми навчання.

2.3. На кафедрах визначаються особи, відповідальні за перевірку курсових робіт (творів) з числа професорсько-викладацького складу. Після перевірки відповідальна особа підписує роботу, що є допуском до захисту, та доповідає про результати на засіданні кафедри. Результати перевірки у вигляді витягу з протоколу кафедри передаються до сектору якості навчального відділу.

2.4. На факультетах також призначається відповідальна за перевірку дипломних робіт особа, створюються **спеціальні** електронні програми типу «Анти-плагіат», за допомогою якої за 10 днів до захисту перевіряються дипломні роботи на наявність плагіату. Результати перевірки передаються до сектору якості навчальної частини.

2.5. Після перевірки на плагіат відповідальна особа видає висновок про перевірку у роздрукованому вигляді, який додається до твору (робиться відмітка відповідальним у календарному плані виконання дипломної роботи) та зведена інформація передаються до сектору якості навчальної частини.

3. Порядок виявлення факту плагіату та відповідальність за нього

3.1. Виявлення факту академічного плагіату (компіляції) у творах можливе на етапі подання на перевірку викладачеві студентських робіт різного виду (стаття, тези, препринт, магістерська (бакалаврська) робота, курсова робота, реферат, есе тощо).

3.2. **Відповідальна особа**, яка виявила академічний плагіат (компіляцію) у творах студентів (стаття, тези, препринт, магістерська (бакалаврська) робота, курсова робота, реферат, есе, тощо) попереджає про це завідувача кафедри або до деканату (дипломна робота) довідку про результати перевірки. Рішення виносить завідувач, або декан (про не допуск до захисту та відправку матеріалів на доопрацювання або про видачу нового варіанта завдання).

3.3. Факт академічного плагіату (компіляції) у творах студентів може бути констатований комісією, створеною розпорядженням декана.

3.4. Несамостійно виконані роботи студентів не можуть бути позитивно оцінені або взагалі не допускаються до захисту.

4. Критерії оцінювання плагіату в документах

4.1. Максимальний збіг з однією роботою не повинен перевищувати межу 40%. У випадку типових дипломних робіт межа максимального збігу з однією роботою не повинна перевищувати 50%.

4.2. Наявність помилок у творі не повинна перевищувати межу 20%. У разі використання специфічних термінів, що не можуть бути в словниках, межа помилок може досягати 30%.

5. Порядок подачі і розгляду апеляцій

5.1. У випадку незгоди з позицією завідувача кафедрою (наукового керівника) щодо виявлення факту плагіату (компіляції) у творі, студент має право у триденний термін з моменту виявлення подати письмову апеляційну заяву на ім'я проректора з науково-педагогічної та навчальної роботи.

5.1.1. Для розгляду апеляційної заяви студента на підставі наказу ректора створюється апеляційна комісія із числа викладачів факультету у складі: голова комісії, члени комісії, секретар. Загальний склад не більше – 5 осіб. Персональний склад членів апеляційної комісії факультету формується деканом з найбільш досвідчених та авторитетних викладачів кафедр, що входять до факультету. Секретар комісії призначається із навчально-допоміжного персоналу. До складу апеляційної комісії не може бути включений викладач, який безпосередньо виявив факт плагіату. Повноваження апеляційної комісії дійсні протягом одного навчального року.

5.2. Голова апеляційної комісії проводить засідання у тижневий термін з моменту виходу наказу ректора про створення апеляційної комісії. Про дату та час проведення засідання заявник попереджається щонайменше за два дні. Якщо заявник не з'являється на засідання апеляційної комісії, питання розглядається за його відсутності.

5.3. У випадку необхідності отримання додаткової уточнюючої інформації засідання апеляційної комісії може проводитись у кілька етапів з розривом не більше трьох робочих днів.

5.4. Сумніви, що виникають у членів апеляційної комісії, трактуються на користь особи, твір якої розглядається апеляційною комісією.

5.5. За результатами засідання апеляційна комісія формує висновки, які підписує голова апеляційної комісії, її члени та заявник, зазначаючи: «З висновками апеляційної комісії погоджуюсь».

Висновки апеляційної комісії стосовно академічного плагіату (компіляцій) у творах студентів зберігаються в деканаті.

6. Прикінцеві положення

6.1. Положення набуває чинності з моменту затвердження його наказом ректора.

Розглянуто та схвалено методичною радою СНАУ (протокол № 4 від 11.02.2016 р.)

Голова методичної ради СНАУ _____ Жмайлов В.М.